

23

MAR ■ SAT

Week - 12 ■ (083-283)

B.A. 5th Semester - 2023
DSE - 2, Sanskrit (H).

March 2024

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1. (क) "अ होवाच न वा अबु...।" - Date - 02/01/2025
अ इति पदेन का वार्त्ता: ? अ कोष्ठा Boala
इदमुक्तवान् ?

Ans:- अ इति पदेन अवकाशकामो याजुर्वक्त्रः
प्रसिद्धः वार्त्ता:।
अ तस्या वार्त्ताया महाविद्वत्स्य
मेतरेण इदमुक्तवान्।

(ख) किं नाम निदिध्यासनम् ?

Ans:- निदिध्यासनम् उपायः। अवलोकनमपि च।
अस्यार्थः वेदानुवाक्यानां अवलोकनं च
चित्तस्य एकाग्रता एव निदिध्यासनम्।
उपनिषद्प्रतिपादितव्यविषये निरन्तरं ध्यानमेव
निदिध्यासनम्।

(ग) उपनिषदिदिदि शक्यं का वृत्तवृत्तिः ?

बृहदारण्यकोपनिषदि कति अष्टांगानां अस्ति ?

SUN 24 Ans:- उप-नि-सद् + क्लिप् इति अनेन
उपनिषद् इति शक्यं निष्पाद्यते। श्रीनिम्ब

बृहदारण्यकोपनिषदि षडे अष्टांगानां अस्ति।

(घ) योगसूत्रानुसारं ममसा कति वेदाः ?
के च वेद ?

Ans:- योगसूत्रानुसारं ममसा षड् वेदाः

The secret of getting ahead is getting started. - Mark Twain

Notes

Appointment

Meeting

2024

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

अति । ते वेदाः यथा — अहिंसा, अग्न्य, अहोम, अक्रम, अनवित्तः इति ।

(६) योगसूत्रस्य का व्यापत्तिः ? योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं किमस्ति ?

Ans: सूत्र + यत् ईदृशेन पुनर्निष्ठे योगः । योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं 'योग' 'अथ योगानुशासनम्' इति ।

(७) योगसूत्रस्य कति पादाः सन्ति ? एक एव ?

Ans: योगसूत्रस्य चत्वारः पादाः सन्ति । ते पादाः यथा — समाधिपादः, आसनपादः, धारिणीपादः, कवचपादः ।

(८) योगसूत्रस्य अनेन का दृष्टिः ? सूत्रस्य नामानुसारेण किम् ?

Ans: योगसूत्रस्य अनेन महर्षिः पातञ्जलिः । सूत्रस्य नामानुसारेण पातञ्जलदर्शनम् इति ।

(९) योगसूत्रस्य द्वितीयं सूत्रं नागरीलिप्या लिख्यते ।

Ans: योगसूत्रस्य द्वितीयं सूत्रम् -

Don't judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. - Robert Louis Stevenson

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

26

MAR ■ TUE

Week - 13 ■ (086-280)

‘योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः’ इति ।
 (स) किं नाम ध्यानम् ? योगशूक्तप्रकृत्या
 कश्चिन् मातुः ध्यानलक्षणं वर्णितम् ?

Ans:- तत्र अतीवकतानता ध्यानम् ।
~~विशेषतः~~ निर्विकल्पकं प्रत्यक्षा
 एकतानता ध्यानम् ।
 योगशूक्त्या तृतीयपादे
 विद्वत्पादे ध्यानलक्षणं वर्णितम् ।

(अ) गीतायाः चतुर्थध्यायः नाम किम् ?
 अस्मिन् अध्याये कति श्लोकाः सन्ति ?

Ans:- गीतायाः चतुर्थध्यायः नाम
 ध्यानकर्मसमाप्तासमाप्तः इति ।
 अस्मिन् अध्याये द्विचत्वारिंशः (42)
~~अष्टादश~~ श्लोकाः सन्ति ।

(ब) गीतायाः अम्पूर्णः नाम किम् ? गीतायाः
 प्रवक्ता कः ?

Ans:- गीतायाः ~~अम्पूर्णः~~ अम्पूर्णः नाम अष्टि
 श्रीमद्भगवद्गीता । गीतायाः प्रवक्ता -
 भगवान् श्रीकृष्णः । अर्जुन इत्येतद्विषयः
 अति - अम्भा गीता उक्ता ।

(क) गीतायाः कति श्लोकाः सन्ति ? अस्याः

Small deeds done are better than great deeds planned. - Peter Marshall

Notes

Appointment

Meeting

2024

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ହୃଦିୟାଧ୍ୟାୟ ନାମ କିମ ?

Ans:- ଶୀତ୍ୟାଃ ଅସ୍ତ ଶତଃ ଶ୍ଳୋକାଃ ଅସ୍ତି ।
ଅସ୍ୟାଃ ହୃଦିୟାଧ୍ୟାୟ ନାମ କର୍ମାୟୋଗଃ ।

(ଢ) କେ ଅର୍ବକିଲ୍ଲିଷଃ ସୁଚ୍ୟନ୍ତେ ? କେ ଚ ନାମସେବ ହଞ୍ଜତେ ?

Ans:- ସଞ୍ଜଲିଷ୍ଟାଶିନଃ ଅର୍ବକିଲ୍ଲିଷଃ ସୁଚ୍ୟନ୍ତେ ।
ଏ ଆତ୍ମକାୟନାମ ପାତତି, ଡେ ନାମସେବ ହଞ୍ଜତେ । [ଶୀତା 3/13]

(ଟ) " ଶାୟଂ ନାର୍ଯ୍ୟ ଅ ଜୀବତି " — ଅତ୍ର ସଞ୍ଜା କିଂ ବୁଝେୟମ୍ ?

Ans:- ସଃ ଜନଃ ଅନ୍ନାଦିବ୍ରହ୍ମନାର୍ଯ୍ୟତଃ ସୃଷ୍ଟିଚକ୍ରଂ
ନ ଅନୁବର୍ତ୍ତୟତି, ଅ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଞ୍ଜଳଃ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟସୁଖାଞ୍ଜଳଃ ନାମୀ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ ଓ ଜୀବତି,
ଇତି ସଞ୍ଜା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଃ ବୁଝେୟମ୍ ।

(ନ) " ଲୋକସଂଗ୍ରହମେବାପି ଅଂଶଜ୍ଞାନଂ କର୍ତ୍ତୁମର୍ହସି ?
— କଃ କୌଞ୍ଚ ଇଦମୁକ୍ତବାନଂ ?

Ans:- ଜ୍ଞେୟବାନଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଃ ତସ୍ୟ ପ୍ରିୟତେଜସଂ
ଅର୍ଜୁନମ୍ ଇଦମୁକ୍ତବାନଂ ।

—X—